

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukarnia 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 po poł. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedzielę i święta od 12—1. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie z odnośnieniem i z przesyłką pocztową 3 zł. za granicą 6 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 18 groszy CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz millimetr, przed tekstem 1 w tekście 20 groszy, za tekstem 10 groszy. — W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% zagraniczne o 50% drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w P. K. O. № 80187.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Sytuacja parlamentarna.

Dzisiejszy dzień nie przyniósł zmian w sytuacji politycznej. Kwestja obsadzenia teki Ministra Spraw Zagranicznych pozostaje nadal otwartą. Podkreślić należy, że dymisja p. Zamojskiego nie została jeszcze przyjęta, wątpliwym jest jednakże, czy da się nakłonić go do pozostania na stanowisku.

Lewica forsuje bardzo mocno pana Al. Skrzyńskiego, lecz bez powodzenia. Było wymieniane również nazwisko Jana Kucharzewskiego, ale i ta kandydatura nie ma żadnych szans.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa sprawa zostanie chwilowo załatwiona przez powierzenie komuś kierownictwa.

Przesilenie w klubie „Wyzwolenia” trwa w dalszym ciągu w całej pełni. Z posłem Thugutem konferowali posłowie Woźnicki i Poniatowski, nakłaniając go, aby cofnął swoją decyzję. Pos. Thugutt jednak uzależnił to od jasnej linii politycznej klubu.

Klub Wyzwolenia zebrał się o godz. 2 po poł. i uchwalił rezolucję wzywającą p. Thugutta do powrotu do klubu.

Pozatem prezydium klubu zastanowiło się nad tem, aby na czas wakacyjny władzę sprawowali vice-prezosi, a poseł Thugutt po trzechmiesięcznej kuracji w Monte Casino w październiku objąłby na powrót przewodnictwo.

Wątpliwym jest jednak bardzo, aby poseł Thugutt zastosował się do troskliwych o jego zdrowie członków klubu.

Ostatnie posiedzenie Sejmu.

Diś odbędzie się ostatnie posiedzenie Sejmu. Przez cały następny tydzień obradować będzie Senat. Sejm zaś zbierze się jeszcze raz 31 b. m. dla omówienia poprawek Senatowi do wniesionych ustaw.

Czwartkowe posiedzenie Senatu.

WARSZAWA, 17. VII. (Pat.) Na dzisiejszym posiedzeniu Senatu po ukończeniu dyskusji nad sprawozdaniem Komisji Administracyjnej o wniosku sen. Nowaka i Komisji Oświatowej w sprawie poddania szkolnictwa władzy administracyjnej drugiej instancji, wniosek Komisji Administracyjnej uchwalono. Tem samem rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 11 stycznia r. b., którego niektóre artykuły zakwestjonowały wniosek senatora Nowaka i sprawozdanie Komisji Ośw. ze względu na podanie szkolnictwa władzy wojewody, zostało całkowicie utrzymane. Następnie przyjęto ze zmianami projekt ustawy o komisjach rozjemczych dla załatwiania zatargów w rolnictwie. Sprawozdanie sen. Białego o ustawie o podstawowych prawach i obowiązkach szeregowych wojsk polskich, wywołało dłuższą dyskusję. Komisja Senatu na ogół zaproponowała zmiany mniejszej wagi, jedną zaś najważniejszą, dotyczącą 2-oh formuł przyrzeczenia—jedną dla młodszych, drugą dla starszych. W obronie zmian wprowadzonych przez komisję stanął sen. Kopiczki (P. P. S.), przeciwko nim zaś przemawiał ks. Albrecht W głosowaniu tekst przyrzeczenia dla bezwyznaniowych odrzucono, utrzymano natomiast tekst przyrzeczenia dla młodszych. Ponadto przyjęto cały szereg poprawek komisji. Następnie przystąpiono do projektu ustawy o zabezpieczeniu na wy-

padku bezrobocia. Tym razem ze względu na wprowadzenie pierwotnego projektu ustawy przez Sejm zmiano, komisje senackie zaproponowały przyjęcie ustawy w brzmieniu uchwalonem przez Sejm. Jednak w toku dyskusji sen. Smulski zaproponował podwyższenie zasiłków dla robotnika samotnego z 20 na 30%, dla robotnika obciążonego rodziną z 2 osób — z 25 na 35%, dla robotnika obciążonego rodziną od 3—5 osób—z 30 na 40%, zaś dla robotnika z rodziną większą — z 35 na 50% zarobku dziennego. Sen. Brun zgłosił poprawkę o rozciągnięciu ustawy na robotników sezonowych, oraz o skreśleniu artykułu, traktującego o pracodawcach, wstrzymujących ruch w zakładach. W dyskusji przemawiali ponadto p. minister pracy Darowski oraz p. wice-minister skarbu Markowski. W głosowaniu całą ustawę z poprawkami sen. Smulskiego i Bruna przyjęto. Następnie przyjęto również bez zmian ustawę o opłatach paszportowych z 2 rezolucjami, z których pierwsza wzywa rząd do ogłoszenia ustawy przed 1 sierpnia b. r., zaś druga do wydawania kuponów, opłacających patent I i II kat., i przemysłowcom, opłacającym patent od I do V kat. paszportów bez opinii izby handlowej i władzy państwowej. Na tem posiedzenie zamknięto, a następnym wyznaczono na jutro o godz. 10 rano.

Choroba ministra Sikorskiego.

WARSZAWA, 17. VII. (Pat.) Wczoraj w godzinach porannych p. minister spraw wojskowych gen. Sikorski poddał się operacji przepukliny nabytej w czasie służby na froncie. Operacji dokonał pułkownik lekarz prof. D-r. Szarecki. Wynik operacji jest najzupełniej pomyślny. Gen. Sikorski

Konferencja londyńska.

PARYŻ, 16. VII. (Pat.) Havas nadała o otwarciu konferencji londyńskiej następujące szczegóły: Otwierając konferencję londyńską Mac Donald oświadczył, iż kon-

ferencja zajmować się będzie wyłącznie kwestją zastosowania raportu Dawesa, którego najważniejszymi punktami są ustalenie jednolitej fiskalnej i ekonomicznej

pozostanie w leczeniu szpitalnem około dwóch tygodni. W zastępstwie p. ministra spraw wojskowych gen. Sikorskiego, który przebywał na kuracji w szpitalu Ujazdowskim pełni jego obowiązki szef sztabu generalnego gen. Stanisław Haller.

ferencja zajmować się będzie wyłącznie kwestją zastosowania raportu Dawesa, którego najważniejszymi punktami są ustalenie jednolitej fiskalnej i ekonomicznej

Rzeszy Niemieckiej oraz gwarancje, jakie mają być udzielone jej wierzycielom. W interesie Niemiec — oświadczył Mac Donald — leży wykonanie tego planu.

Po Mac Donaldzie przemawiał Herriot, który powiedział, iż chodzi o to, aby pogodzić interesy narodów, biorących udział w tej najokrutniejszej z wojen oraz o to, aby ustalić pokój. Do spełnienia tego ciężkiego zadania winniśmy dążyć wszyscy, ożywiłi jednakową miłością pokoju. Na przewodniczącego koferencji zaproponował Herriot Mac Donald.

Ambasador Stanów Zjednoczonych oświadczył, iż aczkolwiek Ameryka nie brała udziału w podpisaniu traktatu wersalskiego, jednak amerykańanie przybyli na konferencję, ożywiłi tem samem pragnieniem służenia pokojowi. Chcemy dopomóc rozwiązaniu tego wielkiego problemu, jaki stanął przed Europą.

Delegat japoński Hayashi, włoski—de Stefani, belgijski—Theunis przyrzekli wydatną współpracę swych krajów.

Wybrany przewodniczącym konferencji Mac Donald ustalił porządek dzienny, oraz oświadczył, iż wydawane będą o przebiegu konferencji codzienne komunikaty oficjalne.

Program konferencji francusko-angielskiej z dnia 9 lipca służyć będzie za podstawę dyskusji oraz będzie poddany badaniom punkt po punkcie. Pierwsza komisja rzeczoznawców będzie miała za zadanie ustalenie procedury stwierdzenia uchybień ze strony Niemiec, oraz kwestje sankcji. Druga komisja zajmie się opracowaniem porozumienia z komisją do spraw odszkodowań, oraz opracowaniem planu, zgodnie z którym jednolite ekonomiczne oraz fiskalne Rzeszy zostanie wznowiona z chwilą oficjalnego wprowadzenia w życie planu Dawesa.

Każda z komisji składa się z czterech rzeczoznawców od wielkich mocarstw oraz z dwóch rzeczoznawców od grupy państw, w którą wchodzi: Jugosławia, Grecja, Portugalia i Rumunia.

Trocki triumfuje.

RYGA, 17. VII. (Tel. wł.) Jak donosi „Ruspres”, w ostatnich czasach ponownie wzrosły wpływy Trockiego, który cały swój czas i uwagę poświęca pracy nad sprawami wojskowymi, wnikając w najniższe szczegóły wojennego przygotowania „krasnoj armiji”.

Przy Trockim grupują się wojenni specjaliści i młodzi oficerowie generalnego sztabu, podzielający wojenne dążenia przewodniczącego „RWSOW” (rewoluc. rady woj.).

Rywalizacja pomiędzy Trockim i Frunze skończyła się zupełnem zwycięstwem pierwszego i w rzeczywistości dłuższy inspekcyjny

wyjazd Frunzego jest wstępem do jego usunięcia.

Według pogłosek, Frunze po powrocie do Moskwy otrzyma nominację na Daleki Wschód i w ten sposób zostanie usunięty od wpływów na wojskową politykę bolszewików.

Wojenne zapaly Trockiego podziela Bucharin i Zinowjew.

Członek „rew. rady wojen.” i organizator krasnoj konnicy Budienny dokonuje inspekcji na Ukrainie, był również w Kijowie, gdzie przeglądał wojskowe obozy i zwracał szczególną uwagę na stan konnicy.

Rozstrzelanie zamachowców lwowskich.

LWÓW, 17. VII. (A. W.) Skazani przez trybunał dorazny Dietrich i Sołoneńko wobec odrzucenia przez Prezydenta próśby o

ułaskawienie, zostali rozstrzelani w 3 godziny po ogłoszeniu wyroku, t. j. o g. 2.50.

Międzynarodowy Czarwonny Krzyż o więzieniach polskich.

WARSZAWA, 17. VII. (Pat.) W związku z odezwą ogłoszoną w maju b. r. przez szereg osobistości francuskich politycznych i naukowych o rzekomym „terrorze białym” w Polsce, polegającym głównie na wielce opłakanych warunkach w więzieniach, Komitet Międzynarodowy Czerwonego Krzyża w Genewie na skutek odezwy Polskiego Czerwonego Krzyża wydelegował jednego z najwybitniejszych swoich członków w osobie p. Roberta Brunela, który rozpoczął zwiedzanie więzień od Warszawy. Oprowadzany przez p. Głowackiego, dyrektora departamentu karnego i w towarzystwie prezesa Polskiego Czerwonego Krzyża, p. Rymowicza, byłego wice-ministra sprawiedliwości p. Brunel w dniach 10 i 11 b. m. szczegółowo zwiedził więzienia na Długiej, na Dzie-

nej, oraz w Mokotowie, badając sposób traktowania więźniów, ich pożywienie, zatrudnienie pracą, zwracając szczególną uwagę na więźniów politycznych, z którymi się zetknął, prowadząc długie i wyczerpujące rozmowy. Stan więziennictwa w Warszawie wywołał u delegata genewskiego gorące uznanie, co znalazło wyraz w niezmiernie pochlebnych zapisach w odnośnych księgach pochwałach. W dalszym ciągu p. Brunel zamierzał zwiedzić szereg więzień w prowincji, zwłaszcza te, w których znajduje się większa ilość politycznych więźniów, otrzymawszy z ministerstwa sprawiedliwości upoważnienie na piśmie do wizytacji wszystkich więzień w całej Rzeczypospolitej.

Życie ekonomiczne.

G I E D A.

WARSZAWA, 17. VII. (A. W.) Warszawska giełda urzędowa (w złotych). Dolar — 5,18 1/2, funty 22,69, korony czeskie 15,35, Przekazy: Nowy Jork 5,18 1/2, Londyn 22,69, Paryż 26,99, Wiedeń 7,32 1/2, Praga 15,35, Włochy 22,37, Belgja 23,68, Szwajcaria 94,27 1/2, miljonówka 0,53—0,58, pożyczka złota 6,70, bony złote 0,80 — 0,84,

pożyczka dolarowa 2,50 — 2,60 — 2,55. Tendencja dla franka francuskiego, szwajcarskiego i belgijskiego oraz dla funta st. mocna, reszta bez zmiany.

Akcje: (w złotych) Bank Handlowy w Warszawie 6,50—7,00. Bank Kredytowy 0,75. Warszawskie T-wo fabryk cukru 4,90—4,48—4,50. Rudzki 1,50—1,60—1,65. Starachowice 2,60 — 2,85 — 2,78. Tendencja niejednolita, dla niektórych słaba.

WILNO, 17. VII. (A. W.) Obroty pczagielkowe (w złotych). Dolar 5,20 1/2, New-York 5,18 1/4, bony złote 0,78 1/2.

Stan przemysłu białostockiego.

Podłożem ciężkiej sytuacji przemysłu włókienniczego w Białymstoku jest w dalszym ciągu kryzys gotówkowy i trudności eksportowe wobec wysokich kosztów robocizny i braku rynków zbytu. W fabrykach są duże zapasy towarów, na które brak odbiorców. Kilka fabryk należących do związku fabrykantów przemysłu włókienniczego obwodu białostockiego otrzymało zamówienia wojskowe. O ile nie nadejdą nowe obciążenia wojskowe, fabryki będą zmuszone przerwać pracę. Chwila obecna dla eksportu towarów jest nieodpowiednia wobec wysokiej konkurencji ze strony Włochów i Czechów. Pozatem główne rynki eksportowe dla tutejszego przemysłu włókienniczego znane i już oddawna urobione rynki rosyjskie są zamknięte. Na eksport pracują tylko fabryki kołder i pluszu, wywożąc towar do Chin i Japonii. Wskutek braku gotówki fabryki niekiedy zmuszone są opuszczać od cen fabrycznych prawie 30%. Robotnicy otrzymują zapłatę częściową w gotówce, częściowo w towarze.

Ceny w Wilnie 16. VII. 1924 (w złot.)

Ziemiopłody: Ceny w hurcie za 100 kilo: Żyto 15 zł, jęczmień 16,00, owies 16,50 zł, kartofle 8,00, siano 7,00, słoma 6,50. Tendencja monejsza.

Ceny rynkowe: Notowania oficjalne: Żyto za kilo I gat. 0,16, II—0,15, III—0,14, owies I gat. 0,19, II—0,17 1/2, III—0,16 za kilo, gryka I gat. 0,19, II—0,16, pszenica 0,21, jęczmień I gat. 0,18, II—0,17, III—0,15, mąka pszenna I gat. 0,61, II—0,55, III—0,41, mąka żytnia pyłkowa I gat. 0,25, III—0,21, razowa I gat. 0,18, II—0,17, otręby I gat. 0,11, II—0,10, III—0,09, kasa jęczmienna I gat. 0,51, III—0,33, jaglana I gat. 0,65, II—0,42, gryczana I gat. 0,70, II—0,61, III—0,52, perłowa I gat. 0,61, II—0,40, III—0,33, ryż I gat. 0,70, III—0,61, chleb pszenny I gat. 0,55, III—0,49, pyłowy I gat. 0,83, III—0,31, razowy I gat. 0,17, groch polny 0,20.

Artykuły spożywcze, nabiał i tłuszcze: Not. of Cukier kryształ I gat. 1,21 za kilo, II—1,15, III—1,11, kostka I gat. 1,65, II—1,50, III—1,45, sól biała I gat. 0,33, II—0,28, III—0,25, ser krowi zwyczajny I gat. 1,40, II—1,29, III—0,89, jaja za szt. I gat. 0,16, II—0,13, III—0,11, mleko za litr, I gat. 0,30, II—0,28, III—0,22, masło solone 4,10 za kilo, II—3,50, niesolone I gat. 5,00, II—4,41, III—3,30, słonina krajowa I gat. 2,31, II—2,22, III—2,00, szmalce wieprzowy I gat. 2,75, II—2,50, III—2,33, sadło wieprzowe I gat. 2,35, II—2,20.

D-rzy Bujalski, Obieziński i Waszkiewicz lokują położnice i chore z cierpieniami kobiecymi w Zakładzie Położniczym.

ul. W. Pohulanka Nr. 31.

Teatr Polski	Teatr Letni
Występy K. Junoszy-Stępowskiego	Występy p. Horszkiego.
Dzisiaj	Dzisiaj
„Ziemia nieludzka”	„NAPIĘKNIEJSZA Z KOBIET”
Sztuka Curell'a.	operetka Bromé.
Początek o g. 8 w.	Początek o g. 8 w.

Sejm i Rząd.

W sprawie likwidacji majątków niemieckich.

WARSZAWA, 17.VII. (A.W.). Delegacje klubów Związku Ludowo-Narodowego, Stronnictwa Chrześcijańskiego Narodowego, Ch. D. oraz N. P. R. były u premiera, przy czym p. Marjan Seyda przedstawił zastrzeżenia wobec pogłosek, jakoby rząd zamierzał rozciągnąć zobowiązania dyrektora Departamentu M. S. Z. Kozminkskiego w sprawie likwidacji majątków niemieckich na wypadki, w których do likwidacji przystąpiono przed 14 marca b. r. Premier oświadczył, że rząd takiego postanowienia nie powziął, i nie zamierza nie podobnego. Natomiast polecił Komisji Likwidacyjnej w Poznaniu cofnąć kroki, zmierzające ku likwidacji, rozpoczęte w 18 wypadkach już po 14 marca r. b.

Dzień polityczny.

Propozycje niemieckie.

Rząd niemiecki przesłał komisji odszkodowań projekt ustaw, które zamierza wprowadzić celem realizacji projektu Davesa. Komisji odszkodowań wręczono: 1) projekt ustawy o banku złotym, 2) projekt ustawy o kolejnictwie. Projekt trzeciej ustawy o obligacjach przemysłowych został opracowany i będzie wniesiony w najbliższym czasie.

Niemcy szykują się do konferencji londyńskiej.

W razie zaproszenia przedstawicieli niemieckich na konferencję londyńską, rząd niemiecki reprezentować będzie przedstawiciel niemieckiej komisji odszkodowań Meier i prezydent Banku Rzeszy Schach. Obaj wyjechali już do Londynu, przy czym pobyt ich tam upozorowany jest obradami w sprawach ustaw niemieckich, wydanych w celu realizacji projektu rzeszowców.

Ameryka nie uzna sowietów.

"Matin" donosi, że sekretarz stanu Hughes w tych dniach przybywa do Europy i poda do wiadomości rządów angielskiego i francuskiego, że rząd Stanów Zjednoczonych zajmuje niezmienne negatywne stanowisko, ponieważ ma niezbitą dowody, że Sowiety wydają olbrzymie sumy na propagandę, i tworzą wielkie ośrodki agitacyjne, aby przygotować przewrót socjalistyczny w Stanach Zjednoczonych.

Przeganda sowiecka.

Od kilku tygodni prasa Mińska zajęta jest przedewszystkiem obszernym traktowaniem spraw narodowościowych. Niemal codziennie ukazuje się szereg artykułów oraz długie szeregi wzmianek kronikarskich, zmierzających do wykazania korzyści, jakie narodowości zamieszkujące SSSR osiągnęły skutkiem polityki narodowościowej władz Związku. Jako dwa zasadnicze atuty, wysuwane jest utworzenie t. zw. republik Białoruskiej i Ukrainkiej, i jednoczesne utworzenie Związku Republik Sowieckich, oraz zwiększenie terytorium Białorusi Sowieckiej. Jednocześnie zamieszczane są obszerne wiadomości, mające świadczyć o rzekomym ucisku narodowościowym w Polsce. We wszystkich artykułach pisanych często przez wybitnych działaczy komunistycznych na czele ze Stalinem i Adamowiczem przebiega wyraźna tendencja do traktowania polityki narodowościowej na Białorusi jako atutu przeciwko Polsce i wygranicy narodowości kresowych przeciwko Polsce.

Japoni żal Sachalinu.

Według doniesień niemieckich z Tokio premier japoński Kato oświadczył w Komisji Budżetowej Izby Wyższej, że Japonia pragnie nawiązania przyjaznych stosunków z SSSR, że jednak między stronami istnieje daleko idąca różnica zdań i że Japonia nie zgodzi się na wznowienie stosunków z SSSR za cenę rezygnacji ze swoich praw. Oświadczenie powyższe Rosta uzupełnia uwagę, że najwidoczniej,

Długi przedwojenne Rosji.

LONDYN, 16.VII. (Pat.) „Daily Mail” donosi, że grupa przedstawicieli angielskich, posiadających przed wojną koncesje w Rosji, rozpatrywała ofertę rządu sowieckiego w sprawie odszkodowań. Rząd sowiecki zaproponował sumę 10 milionów odszkodowania. Oferta ta okazała się zupełnie niewystarczająca, gdyż reklamacje uszkodzonych sięgają 180 milionów funtów.

Grupa angielskich przemysłowców odrzuciła ofertę sowiecką, proponując kompromis, na mocy którego Rząd Sowiecki wypłaciłby 115 milionów funtów odszkodowania, z czego 20 milionów płatnych natychmiast, a reszta w dziesięciu

ani japońskie Min. Spraw Zagranicznych, ani admiralieja nie mają ochoty wyrzec się Sachalinu i usiłują przewleć rokowania do zimy, kiedy ewakuacja Sachalinu będzie niemożliwa.

Niemcy, a Liga Narodów.

"Baltische Presse" zamieszcza wywiad swego korespondenta warszawskiego z delegatem polskim w Lidze Narodów Skrzyński. Skrzyński, mówiąc o sprawie przyjęcia Niemiec do Ligi Narodów, podkreślił, że rozwój Ligi kroczy po linii objęcia wszystkich cywilizowanych państw, z wyraźnym wskazaniem na zastrzeżeniem, iż wypełnią one wszystkie międzynarodowe zobowiązania traktatowe, jak to opie- zresztą artykuł I sy aktu Ligi. Tylko pod tym warunkiem przystąpienie nowego państwa do Ligi jest pożądane i cenne. W przeciwnym razie zamiast wprowadzić pokój powszechny może stać się ono źródłem ciągłego wrzenia. Przynależność do Ligi daje nie tylko prawa lecz i nakładają poważne obowiązki. Wzajemne lojalne poszanowanie praw członków Ligi i respektowanie międzynarodowych układów jest pierwszym obowiązkiem i nieodzowną gwarancją przyszłej współpracy i rzeczywistego pokoju. Tylko w ten sposób mogą być osiągnięte normalne stosunki pomiędzy poszczególnymi państwami.

Gdańsk wita Hindenburga.

"Gazeta Gdańska" donosi: W kołach nacjonalistycznych jest szeroko namiętny projekt manifestacyjnego powitania marszałka Hindenburga w czasie jego przejazdu statkiem do Prus Wschodnich. Pod Tannenbergiem ma być wystawiony pomnik Hindenburga z okazji wielkiej bitwy w czasie wojny światowej. Statek ma się zatrzymać w przejeździe na kilka godzin w Gdańsku i wówczas delegacje różnych tutejszych organizacji nacjonalistycznych mają udać się na statek, aby złożyć marszałkowi wyrazy hołdu i wierności dla Rzeszy. Powtórzylaby się ta sama manifestacyjna i prowokacyjna scena, którą nacjonalisci odegrali już raz w tym roku, gdy przejeżdżał do Prus Wschodnich przez Gdańsk brat Cesarza Wilhelma, ks. Henryk Pruski.

Polska a Chiny.

Delegat Rządu Polskiego w Charbinie usiłuje nawiązać kontakt z władzami chińskimi, celem uregulowania położenia prawnego obywateli polskich w Chinach, oraz zasadniczego uregulowania stosunków między Chinami a Polską. Dotychczasowe starania nie dały jednak rezultatów, ponieważ Chińczycy domagają się równości praw kontrahentów, podczas gdy Polska, jak i wszystkie inne państwa, za wyjątkiem Rosji, żąda pewnego uprzywilejowania, wobec Chin, przede wszystkim wyłączenia obywateli polskich z pod jurysdykcji rządów chińskich.

Nota korpusu dyplomatycznego w Pekinie do rządu chińskiego.

"United Presse" donosi z Pekinu, że korpus dyplomatyczny wręczył rządowi chińskiemu notę, dotyczącą projektowanego mianowania rosyjskiego ambasadora w Chinach. Nota zaznacza, że aczkolwiek korpus dyplomatyczny nie ma zamiaru mieszać się do stosunków chińsko-rosyjskich, to jednak nie wyda własności państwa

ratach. Postawiono również, jako warunek, że w razie oddania w dzierżawę przez rząd sowiecki danej koncesji dawniej jej właścicieli będą mieli pierwszeństwo.

"Daily Mail" dowiadyuje się, w związku z powyższym, że chociaż rząd sowiecki nie zmienił swego stanowiska wobec własności prywatnej, postanowił jednak wydzielić kilku większym towarzystwom (w liczbie 6 czy 7) ich dawne przedsiębiorstwa, na zasadach koncesyj. Tyczą się to przede wszystkim tych przedsiębiorstw, których rząd sowiecki narazie nie eksploatuje, a które potrzebują remontu technicznego.

rosyjskiego, leżącej w dzielnicy ambasadorów, za którą to właśnie korpus dyplomatyczny przyjął odpowiedzialność w roku 1920. Wydanie tej własności mogłoby nastąpić tylko do rąk przedstawiciela Rosji uznanego przez wszystkie państwa, któryby przyrzekł dotrzymania protokołu podpisanego w r. 1901 po zakończeniu walk z bokserami.

Konkordat Watykanu z Rumunją.

Jak donoszą dzienniki bukareszteńskie, podpisano z Rzymem preliminarja, dotyczące konkordatu Rumunji z Watykanem. Rumunja będzie miała kontrolę nad funduszami kościelnymi, oraz prawa mianowania biskupów na zasadzie zaleceń Stolicy Apostolskiej. Szkoły katolickie e korzystać będą z tych samych przywilejów, co inne szkoły wyznaniowe w Siedmiogrodzie.

Śledztwo w sprawie zabójstwa Matteottiego

Śledztwo w sprawie Matteottiego zatacza coraz szersze kręgi. Zebrano olbrzymi materiał obejmujący obszerny tom. Władze skierują w dalszym ciągu główne wysiłki w celu odnalezienia zwłok Matteottiego. Otrzymał ostatnio list anonimowy wysłany z Neapolu, skierował władze śledcze na nową drogę. Rozpoczęto nowe badania bez wielkiej jednak nadziei.

Przegląd prasy.

Przy dzisiejszym przeglądzie prasy udzieliłmy głosu naszym lewicowcom. Tak więc z racji wykonania wyroku na zamachowcach lwowskich, trybun partji P. P. S. "Robotnik" pisze:

"Lwów szczęśliwie uniknął strasnej katastrofy. Gdyby zamach udał się i składy amunicyjne wyleciały w powietrze, największa dzielnica robotnicza Lwowa mogłaby się znaleźć w gruzach, tysiące ludzi mogło postradać życie, dziesiątki tysięcy — dach nad głową i dobytek.

Sprawy niedoszłego zamachu, działali, jak wykazał sąd dorozny, za pieniądze moskiewskie, byli narzędziem agentów moskiewskich. Sąd lwowski osądził miecz, który bezpośrednio miał dokonać zbrodni, my zaś zajmujemy się tu ręką, która tym mieczem kierowała.

Niedoszły zamach lwowski nie jest wypadkiem osobistym, nie jest przypadkiem, nad którym można było przejść do porządku i poprzestać na radości, że miasto i mieszkańcy nie ucierpieli. Zamach lwowski jest przejawem systemu, jest punktem programu terrorystycznego polityki moskiewskiej, polityki Międzynarodówki komunistycznej.

(Zastrzegamy się, że podkreślenia nie są nasze). Wprawdzie rzuce "Robotnik" wyraził pojęcie pod adresem bolszewików, ale kończy z wrosem:

"Ale w tym obłądnie i tej dzikiej zemście jest metoda, mająca na swe usługi cały aparat państwa sowieckiego, pieniądze i armje. I tu tkwi niebezpieczeństwo. Aby je zwalczyć, potrzeba nie tylko środków represyjnych wobec jednostek zbrodniczych, lecz przede wszystkim należy oczyścić grunt, na którym mogą się rodzić chwasty komunizmu i przyjąć agitaacja komunistyczna. Tylko polityka szczerze demokratyczna w ramach narodowych i międzynarodowych, może i musi zabić komunizm, który się już stoczył na dno upodlenia, a trzyma się jeszcze jedynie dzięki swym środkom materialnym i współdziałaniu z nim reakcją nacjonalistyczno-kapitalistyczną."

Jakże więc sens moralny z tych enuncjacji? ponieważ współwinną jest reakcja nacjonalistyczno-kapitalistyczna; i ponieważ karzą się "rękę" a nie "miecz", więc karzenie śmiercią tego rodzaju zbrodniarzy jest niesprawiedliwością. Jest to twierdzenie bardzo humanistyczne, powiedzmy, tylko, że

przy zastosowaniu go w praktyce za parę lat mielibyśmy w całej Europie "federatywne komunistyczne republiki".

Na tym koniku, ale do tego samego celu podąża J. Baudouin de Court nay w "Głosie Polskim". Ten znówu niedoszły prezydent "republiki" polskiej filozofuje na temat monarchizmu i chociaż nie żałuje dosadnych epitetów różnym ukoronowanym głowom, to jednak puszcza się i na takie zwroty:

"Zresztą do wojny pchali nie tylko monarchowie, ale także prezydenci republik i "wybrańcy ludów". Prezydent Poincare wychyłał wojny z równą niecierpliwością, jak monarchowie Franciszek Józef, Wilhelm II i Mikołaj II. Jedni druzdy szaleńcy wsze światowi i zbrodniarze wszechświata.

Zastanawiając się nad tem wszystkim, trudno dać pierwszeństwo czy to monarchji nad republiką, czy też republice nad monarchją."

W tym dociekaniu, co lepsze, Baudouin zkurczył, jak go przekreśla Nowaczyński, pisze:

"Nawet Mikołaj II gi był igraszką w rękach partji wsteczników i ciasnych nacjonalistów, którzy mogłoby rządzić i terroryzować poddanych i bez niego, podobnie jak teraz, pod nazwą republik, a nawet kilku republik sfederowanych, kwitnie w Rosji skrajny absolutyzm i despotyzm monarchistyczny, równoważny z ochlokracją i oligarchją."

Więc aczkolwiek przyznaje, że "Polska monarchistyczna uniknęłaby hańby morderstwa pierwszego prezydenta" i choć irytuje go "urządzenie gałwki w dniu 8 maja z racji imienia prezydenta", jednakże uważa, że

"Co do Polski, to nie szkodziłoby rozważyć, że propagowanie monarchji jest poniekąd nawoływaniem do wstrząśnięć i zaburzeń. A my przedewszystkiem potrzebujemy spokoju. Urządźmy się ostatecznie i utrwalmy w uznanym obecnie ustroju republikańskim, a marności monarchji schowajmy tymczasem do szuflady."

W zupełności się na to godzimy, notując wywody p. J. B. de C. dla pamięci.

L—i.

Wiadomości telegraficzne.

Śmierć profesora.

LWÓW, 17.VII. (AW). W środę zmarł tu dr. Konstanty Wojciechowski, dyrektor III gimnazjum im. Stefana Batorego, profesor Uniwersytetu Lwowskiego, członek korespondent Akademji Umiejętności, znany historyk literatury i pedagog.

Komunistyczny zjazd.

MOSKWA, 17.VII. (AW). 15 b.m. nastąpiło tu uroczyste otwarcie zjazdu międzynarodowej młodzieży komunistycznej.

Głodne okręgi.

MOSKWA, 17.VII. (AW). Specjalna komisja do realizacji uroczajów przy Sownarkomie Ukrainy postanowiła uznać okręgi Charkowski, Iziumiński i Kupiański (gub. Charkowska), Szahtyński, Lugański i Starobielski (gub. Doniecka) i Krasnodziński (gub. Płtawska) za nieurodzajne i dostarczyć im zboża na zasiewy.

Komuniści litewscy.

MINSK, 17.VII. (AW). Władze oraz organizacje komunistyczne uroczysto obchodziły szwartą rocznicę zajęcia Mińska przez wojska sowieckie. Zwracały uwagę uroczystości zorganizowane w lokalu organizacji Białoruskiej Młodzieży Komunistycznej, gdzie z wielką pompą przyjmowano młodzież komunistyczną litewską. Z sprawozdania przedstawiciela Litwinów wynika, że litewska organizacja komunistyczna młodzieży w Mińsku liczy 300 członków.

Rozstrzelanie bandytów.

WARSZAWA 17.VII. (Pat.). Sąd dorozny w Równem skazał w dniu 17 b.m. Marjana Olfiera vel Babicza, lat 21, mieszkańca wsi Nowo Mylska w powiecie Równieńskim na śmierć przez rozstrzelanie, za usiłowanie dokonania napadu rabunkowego na drodze publicznej z karabinem w ręku. Napadnięty Emanuel Kaster rozbroił na pastwisko i udaremnił dokonanie zbrodni. Olfier w toku dochodzenia przyznał się również do drugiego napadu rabunkowego. Prośba obrońcy o ulaskawienie Babicza została przez p. Prezydenta Rzeszy odrzucona.

Donosły wynalazek.

BERLIN, 17.VII. (Pat.). Jak donoszą pisma, w laboratorium fotochemicznym berlińskiej wyższej szkoły technicznej, udało się profesorom Miete i Stamreichowi dokonać przy pomocy prądu elektrycznego rozkładu rtęci, przy czym jednym z produktów rozkładu było złoto w minimalnej ilości.

O rozwój i unarodowienie miast.

Zagadnienie rzemiosła, drobnego przemysłu i handlu w Polsce związane ściśle ze sprawą rozwoju i unarodowienia miast, wymagają specjalnej opieki ze strony Izby Ustawodawczej.

Związek Ludowo-Narodowy, program którego obejmuje szczegółowe wskazania dotyczące zagadnień powyższych, wielokrotnie występował w komisjach i na plenum w sprawach rękodziela i kupalectwa, przeprowadzając uchwały, mające na celu obronę interesów tych zawodów. Pragnąc obecnie położyć jeszcze większy nacisk na traktowanie kwestji wymienionych, Zarząd Główny Związku Ludowo-Narodowego postanowił utworzyć przy Klubie Sejmowym Związku specjalny wydział do spraw rzemiosła, drobnego przemysłu i handlu.

W skład Wydziału weszli posłowie: Chądzyński Karol, Chelmoński Adam, Dobrzański Stefan, Iłski Konrad, Krzywiński Leonard, Łazewski Bolesław, Petrycki Józef, Rudnicki Jan, Rzepecki Karol, Wartalski Stanisław, Zagajewski Tadeusz, oraz dokooptowany inż. Kwasięborski Stanisław.

Prezydium Wydziału stanowią: przewodniczący — poseł Iłski, zastępca — poseł J. Rudnicki, sekr. — inż. Kwasięborski.

Burow Wydziału mieści się przy Klubie Sejmowym Związku Ludowo-Narodowego w gmachu Sejmu.

Sekretarjat Wydziału będzie się znajdował w stałym kontakcie z polskimi organizacjami rzemieślniczymi i kupieckimi na terenie całego Państwa.

Waldemaras o przyszłości Litwy.

Przywódca konserwatystów kowieńskich, znany w polityce litewskiej germanofil, prof. Waldemaras wrócił po upadku gabinetu Galvanaukasa z wygoania, na które go był swego czasu zesłał jego niepoohamowaną opozycją do rządu b. premiera litewskiego. Po powrocie do Kowna Waldemaras udzielił przedstawicielom pism litewskich wywiadu o polityce obecnej Litwy.

Waldemaras jest zdania, że gabinet Tumenasa nie będzie w stanie zmienić dotychczasowej szkolidwej dla Litwy polityki. Kierunek wewnętrznej i zewnętrznej polityki gabinetu Tumenasa pozostanie mimo jego szkodliwości bez zmiany. Waldemaras jest zdecydowanym przeciwnikiem ratyfikacji konwencji kłajpedzkiej. Zdaniem jego mogłoby przepisy tranzytowe doprowadzić do ostrych zatargów na Niemnie. Sejm kowieński ociąga się nie bez powodu z jej ratyfikacją. Stronnictwo rządowe bowiem obawia się i to zupełnie słusznie, że postowie kłajpedzcy przyłączą się do opozycji kowieńskiej i obalą rząd.

Polityka kłajpedzka Litwy jest zupełnie niewłaściwa. Mieszkańców Kłajpedy wpędzono szyskanami i polityką klucia szpilekami do szeregu nieprzyjaciół Litwy. Zamiat ludność Kłajpedy traktować z kurtuazją i wyposażyć bogato w prawa, uczyniono wszystko, co jej może przyszkodzić w wykonywaniu jej praw. Wszelkie ślady sympatii dla Litwy muszą w Kłajpedzie zniknąć, jeżeli nie ustanie walka przeciw robotnikom i prasie, jeżeli nie ustanie wydalenie obywateli kłajpedzkich.

Zasadniczej zmianie musi również ulec polityka rządu litewskiego w stosunku do mniejszości narodowych.

Przyszłość Litwy jest zdaniem Waldemarasa bardzo ciemna i krytyczna.

Rozsadzenie armaty.

Wczoraj na poligonie wojskowym na Pohulance w czasie ćwiczeń artyleryjskich wskutek niebadanych dotąd przyczyn eksplodował w armacie pocisk, rozsadzając ją doszczętnie. Ofiarą wypadku padła obsługa armaty w liczbie 7iu osób, z których jedna zmarła (Aleksy Bejmo), dwie osoby ciężko ranne i czterzy ranne lekko. Ciepło rannego Aleksandra Karpowicza, pochodzącego z okolic Grodna, przewieziono do szpitala wojskowego.

Wiadomości bieżące.

Wiadomości kościelne.

— **W dzień Patrona Towarzystwa św. Wincentego a Paulo** w sobotę 19 b. m. odprawiona została uroczysta Msza św. w kościele Misjonarzy o godz. 9 rano, na którą zaprasza wszystkich członków czynnych, wspierających i sympatyków Zarząd.

Urzędowe.

— **Komisarz Rządu na m. Wilno** podaje do powszechnej wiadomości, że w obwieszczeniach rozplakowanych w mieście w dniu 15 go lipca r. b. w sprawie rejestracji cudzoziemców, mylnie została wskazana liczba 30068 jako numer rachunku czeskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w P. K. O., winno być natomiast 30069.

— **Komisarz Rządu na m. Wilno** podaje do ogólnej wiadomości, że zatrzymywanie łodzi na rzece Wilji przy wjeździe wojskowym na Antokolu jest zabronione. Posterunek wojskowy jest uprawniony do użycia broni palnej w stosunku do osób, które nie oddały się natychmiast na jego wezwanie.

— **Nowe przepisy budowlane.** Urząd Delegata Rządu uregulował w ostatnich dniach jeszcze jedną aktualną sprawę, wydając okólnik w sprawie przepisów budowlanych dla miast i wsi. Okólnik ten ma być poniekąd uważany za kodyfikację różnych obowiązujących przepisów, przy czym wyraźnie zaznacza się w nim tendencja do uproszczenia trybu udzielania zezwoleń na wznoszenie nowych budowli w gminach wiejskich.

W myśl odnośnego rozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 kwietnia r. b. zezwolenia te udzielane są przez urzędy gminne.

Sprawa załączenia do podań planu budowy rozwiązana została nadal pomyślnie w ten sposób, iż patent względnie urząd gminy na podstawie zezwolenia petenta kreśli wprost na blankiecie podania odrębnie plan sytuacyjny ze wskazaniem odległości od granicy posiadłości i sąsiednich budynków, wskazując szerokość ulic i granic przyległych. Zaznaczyć należy, że dotychczasowe dość chaotyczne przepisy w tym względzie umożliwiły wznoszenie nowych budynków tam gdzie były one zbyt gorliwie przestrzegane, w większości zaś wypadków musiały one być omijane, co prowadziło stale do zwężania ulic miejskich i zagęszczenia budowli. (a)

— **Przeniesienie Urzędu Skarbowego.** Od dnia 21 b. m. t. i. od najbliższego poniedziałku Urząd Skarbowy podatków i opłat na pow. Wil. Trocki, mieszczący się dotąd w gmachu Nr. 51 przy ul. Wielkiej, zostaje przeniesiony do gmachu państwowego Nr. 10 przy ul. Pohulanka, gdzie w ten sposób zostaną skoncentrowane wszystkie tutejsze urzędy podatkowe.

Z miasta.

— **Podtrzymywanie przez władze drożyny.** W branży mięsnej obowiązują dotychczas ceny maksymalne, które jak wykazała praktyka ostatnich dni, są wyższe od faktycznych i utrzymują się tylko dzięki ustanowieniu dawniejszemu tych cen. Tendencja w branży mięsnej jest zniżkowa i coraz liczniejsze są oferty na dostawę dla instytucji miejskich po cenach tańszych niż ustanowione. Czas byłby najwyższy nie przedłużać cen maksymalnych i znieść je dla dobra ludności.

Równocześnie zwracamy uwagę, że urząd do walki z lichwą i drożyzną bezpodstawnie podwyższał ceny w cukierniach z muzyką blisko o 50 proc. Dawniej np. w „Switeziance“ kawa kosztowała 22 grosze, obecnie podobno na wniosek urzędniczą z urzędu walki z lichwą podniesiona została do 86 groszy, odpowiednio podniesiona została herbata. Do niedawna przy tej samej muzyce ceny były o 50 proc. tańsze.

— **Kryzys w przemyśle.** Jak nas informują kryzys w przemyśle na terenie Wileńszczyzny w dal szym ciągu trwa. Najbardziej ostre rozmiary przybiera on w przemyśle drzewnym.

Ostatnio w Wilnie zawiesiły pracę 2 tartaki, mianowicie tartak pod firmą „Osada“ przy ul. Słowackiego i zakład braci Parnes przy ul. Tartaki. Przyczyną zawieszenia pracy jest brak zbytu towarów tartych i surowca. Poza tem zakłady stolarskie Posselha w Nowej Wilejce zredukowały pracę do 3 dni w tygodniu. (y)

— **Falszywe 50 groszówki.** Ukazały się w obiegu fałszywe półtówki metalowe (50 groszy). Moję te, przysłać trzeba, na pierwszy rzut oka, prawie nie różnią się od prawdziwych. Odróżniają ich na razie w ten sposób, że prawdziwe 50 groszówki przystają do magnesu, czego się nie daje uczynić z fałszywymi.

— **Studentzi z Budapesztu w Wilnie** Wielka wycieczka węgierska b. premierem Hr. Teleki na czele, na przyjęcie której utworzył się w Wileńskim Komitecie, o którym donosiliśmy przed kilku dniami, rozdzieliła się w Finlandji na dwie grupy. Profesorowie Uniwersytetu pojechali na daleką północ Japonji, skąd dopiero około 1-go sierpnia przybędą do Wilna. Studentzi w liczbie dwudziestu przyjechali już w sobotę, 12 b. m. wieczornym pociągami od Rygi zupełnie niespodziewanie. O przyjeździe ich nikt w Wilnie powiadomionym nie był. Spędzili noc, mniej wygodnie w wagonach. Zwiedzili kościoły i miasto dzięki przypadkowemu spotkaniu się z nimi słuchacza Wydziału Lekarskiego p. Aftela Zygmunta, który cały dzień towarzyszył węgierskim kolegom.

Jego Magnificencja Rektor Parczewski powitał ich przemówieniem w mienie akademickiej, ułatwił zwiedzenie Uniwersytetu, a następnie potęgnał na dworek wieczorem. Przy dźwięku słów „Niech żyje Polska“ z strony węgierskiej i „Elyen a Magyar“ z polskiej węgierscy goście odjechali do Warszawy, gdzie zamierzają spędzić trzy dni.

— **Wystawa sztuki, rzemiosł i przemysłu ludowego.** W jesieni r. b. w czasie od 15 września do 15 października projektuje się urządzenie w Wilnie Wystawy Sztuki i rzemiosł, która będzie traktowana, jako wystawa wnętrz (mieszkalne, biurowe i t. p.)

Celem wystawy jest zobrazowanie kulturalnego dorobku w powyższych dziedzinach od wkręszania Państwa Polskiego do obecnego czasu, oraz pobudzenia do działalności twórczej i udoskonalenia.

Można już obecnie przewidywać, że między innymi następujące przedmioty będą na wystawie reprezentowane:

Obrazy, rzeźby, fotografie artystyczne, tkaniny, kilimy, meble, pełne umeblowania pokoi, urządzenie poczekalni kolejowej, wyroby koszykarskie, wyroby z dziedziny garncarstwa, ceramiki, szklarstwa, roboty ręczne służące do udekorowania wnętrz mieszkalnych (firanki, serwety, obrusy i t. p.) upiękśnienia mieszkań z działu brozownictwa, zegarmistrzostwo, dział poligraficzny (wydawnictwa powojenne), i introligatorstwo, galanterja drzewna i skórzana (ramy, pudełka) zabawki i t. p.

Wystawę projektuje się urządzić w lokalu „Apollo“ przy ul. Dąbrowskiego.

Zgłoszenia deklaracji udziału w wystawieniu ekspozycji Komitet Wykonawczy Wystawy przyjmuje codziennie od 11 do 13 godz. w Kancelarii Oddziału Sztuki M. Magdaleny 2. Deklaracje będą przyjmowane do dnia 25 sierpnia r. b. Pry składania deklaracji Ko-

mitet pobiera 10 zł. tytułem wpisowego na koszt organizacyjny.

Celem otrzymania bliższych informacji należy się zgłaszać do Komitetu pod wskazanym adresem. Za Komitet.

Ferdynand Ruszczyk, Michał Brensztejn, C. Ehrenkreutzowa, Jerzy Romer, J. Łukaszewicz, Lucejan Uziębło, Michał Oszurko, Anna Mohłówna, Stan. Linowski, Wacław Czechowicz, Piotr Hermanowicz, Witold Kurman, Jadwiga Poczętowska.

— **Nowa placówka chrześcijańska.** W ubiegłą sobotę odbyła się skromna uroczystość poświęcenia nowozałożonego sklepu kolonjalnego przy ul. Ludwiskiej, róg Bonifaterskiej, w Wilnie.

Założycielami są p. Farmulowicz, długoletni kierownik kooperatywy Chr. Zw. Zaw. i p. Rusiecka.

Po poświęceniu lokalu przez ks. p. Olszańskiego, który w gorących słowach nawoływał do wytrwania na stanowisku unarodowienia rodzimego handlu, przemawiali dyrektor „Rozwoju“ p. Szulecki i przedstawiciele kooperacji chrześcijańskiej i pracy narodowej p. p. Majewski, Bukrabo i Słowicki, życząc nowej placówce rozwoju i pomysłowości.

Sprawy miejskie.

— **Znowu brak quorum w Radzie miejskiej.** Na wczorajsze posiedzenie Rady miejskiej stawili się 25-ciu radnych. Zabrakło jednego radnego do kwalifikowanej większości. Pomimo oczekiwania do godz. 9-tej nikt więcej nie przybył wobec czego uznano zebranie za nieważne. Radni opuszczając zebranie uskarżali się gorzko na swych kolegów, którzy nie tylko zaniedbują swoje obowiązki, ale marnują czas bardziej sprawom miejskim oddanym radnym.

— **Zatwierdzenie uchwały Rady miejskiej.** P. Delegat Rządu zatwierdził ostatnią uchwałę Rady miejskiej w punkcie dziewiątym, dotyczącą wprowadzenia uzupełnień i zmian w statucie podatku od widowisk i koncertów.

Natomiast uchwały dotyczące podatku od przedmiotów zbytku, od plakatów, szyldów i godeł, od gruntów stanowiących własność skarbu i od spadków przesłane zostaną do uzgodnienia z Izłą skarbową.

— **Choroby zakaźne w Wilnie.** W ciągu tygodnia ubiegłego Sekcja Zdrowia przy Magistracie ujawniła 17 wypadków chorób zakaźnych, a mianowicie: na tyfus plamisty zapadły 2 osoby, na tyfus brzuszny—4 osoby, na błonicę—5 osób, na błonicę—1 osoba, na grypę i ospę—po 1 osobie i na koklusz—3 dzieci.

Izba dezynfekcyjna w tym czasie przeprowadziła 10 dezynfekcji mieszkań i odkaziła 334 klg. rzeczy.

Z łaźni miejskiej w okresie od dn. 7 do 12 b. m. korzystały dzieci z ochron polskich—269, żydowskich—131, litewskich—89, ogółem 489 dzieci; starców z przytułków chrześcijańskich—48 i żydowskich—35 osób, zaś z pośród osób prywatnych— 53 osoby dorosłe i 44 dzieci. Ogółem w ciągu okresu sprawozdawczego z urzędzeń łaźni skorzystało 619 osób. (r)

— **Działalność lekarzy sanitarnych.** W miesiącu ubiegłym lekarze sanitarni z ramienia Sekcji Zdrowia przeprowadzili na całym obszarze miasta: 450 oględzin podwórz, posesji i ustępów, 106—mieszkań, 15—hotelu i zajazdów, 31—restauracji, 46—kawiarni i herbaciarni, 35—piwiarni, 275—sklepów z artykułami spożywczymi, 89—jatek, masarni, sklepów z mięsem i wędlinami, 16—wytwórni lodów i wód gazowych, 9—łaźni, 64—fryzjerów, 15—pralni, 12—fabryk oraz zakładów przemysłowo-rzemieślniczych, oraz 58—piekarni.

W tym czasie, wobec sporego niezastosowania się do przepisów obowiązujących, udzielono 336 ostrzeżeń, oraz celem pociągnięcia do odpowiedzialności karnej sporządzono protokoły na 35 osób, uchylających się od przestrzegania odnośnych rozporządzeń. (r)

Sprawy szkolne.

— **Kursy języków obcych.** Z powodu kilku miejsc wolnych przyjmują jeszcze przez kilka dni zapisy na język angielski i francuski. Opłaty nadzwyczaj niskie po 5, 6, 7 zł miesięcznie. Zgłoszenia przy-

„Polska Składnica Galanteryjna“

wł. FRANCISZEK FRLICZKA — Wilno, Św.-Jańska Nr 6.
Hurtowy Skład Towarów Galanteryjnych i Norymberskich. || Najtańsze Polskie Źródło Kupna Nici i Pończoch.
Specjalność dostawy do Sklepów i Kooperatyw.
Otrzymało wielki wybór sandałów firm zagranicznych.

muje kancelarja kursów w dniu powszednie od godz. 1—2 po poł. przy ul. Trockiej 14 (w podwórzu) telefon 688

Sprawy samorządowe.

— **Podwyższenie podatku komunalnego w p. Oszmiańskim** Uchwała Sejmiku Oszmiańskiego, o pobraniu dodatku do podatku gruntowego w wysokości 150% na cele inwestycyjne, zatwierdzona została przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Z sum jakie wpłyną z tego podatku część przeznaczona zostanie na remont oszmiańskiego gimnazjum (a)

Osobiste.

— **Prezes C. Z. P. Macierzy Szkolnej** Dr. Witold Węslawski powrócił z wycozasów letnich i przyjmuje interesantów w sprawach Macierzy, codziennie od godz. 2—3 po południu w Burze C. Z. P. M. Sz. Benedyktyńska 2—3. W święta i niedziele Biuro Macierzy nie czynne.

Sądy.

— **W sprawie murów Pobazyljańskich.** W sprawie powództwa cywilnego Konsystorza prawosławnego przeciw Skarbowi Państwa, o przyznanie prawa własności na niżej podane nieruchomości został w dniu 16 VII. r. b. przez tutejszy Sąd Okręgowy (wydział cywilny) ogłoszony wyrok na mocy którego powództwo Konsystorza prawosławnego zostało oddalone, a mianowicie co do gmachów:

- 1) przy ulicy Końskiej Nr. 16.
- 2) Ostrobramskiej Nr. 21.
- 3) Żydowskiej 15 i Jatkowej 16.
- 4) Podgórznej 5 i 5a.
- 5) Dominikańskiej 17 i Żydowskiej 10.
- 6) Ostrobramskiej 7.
- 7) Ostrobramskiej 11.

Co zaś do innych gmachów, na które również było złożone powództwo cywilne przez Konsystorz prawosławny przeciw Skarbowi Państwa sprawa jest jeszcze w toku.

Mec. Wróblewskiemu Sąd dał 2 miesiące czasu na umotywowanie wniosku, co do charakteru cerkwi unickiej. (m)

Teatr, muzyka i sztuka.

— **Teatr Polski (Lutnia).** „Ziemia ludzka“ entuzjastycznie przyjmowana przez publiczność — wypełni repertuar dni najbliższych. P. Junosza-Stepowski i p. Barwińska w tej sztuce żegnają się z publicznością wileńską.

— **Teatr Letni.** „Najpiękniejsza z kobiet“ operetka Bromé, codziennie w dalszym ciągu utrzymuje się na repertuarze Teatru Letniego. P. Grabowska jest w roli tytułowej wprost nieporównana, zaś cały ансамbl żywo oklaskiwany.

— **Dzisiejszy koncert symfoniczny w ogrodzie Bernardyńskim** pod batutą Bronisława Szulca, jest poświęcony specjalnie muzyce symfonicznej W programie: Smetana — Uwertura do op. „Sprzedana narzeczona“, Debussy — Arabesque, Czajkowski — Francesca do Rimini, Schubert — Symfonia H-moll i Wagner — Uwertura do op. „Spiewacy norymberscy“. Początek o godz. 8 min. 15 wiece.

Z Litwy.

Nadzwyczajna sesja Sejmu 22 lipca.

Prezydent Republiki na mocy Konstytucji Litewskiej dn. 8 go lipca specjalnym aktem poprosił Marszałka Sejmu o zwołanie w przeciągu lipca r. b. Sejmu.

Nowy minister spr. wewn.

Jak podaje „Rytas“, Prezes Ministrów przedstawił na zatwierdzenie p. Prezydenta Państwa nominację p. Zygmunta Starkusa, członka Sejmu, na stanowisko Ministra Spraw Wewnętrznych. Pan Prezydent nominację tę zatwierdził.

Nowy min. Czarneckis o polityce zagranicznej Litwy.

Nowy litewski minister przybył w tych dniach do Kowna z Londynu, gdzie jak wiadomo zajmował stanowisko posła.

Pismo „Rytas“ ogłosiło wywiad z ministrem, z którego przytaczamy kilka ważniejszych ustępów:

Na zapytanie jak się zapatruje Anglia na obecny stosunek Litwy z Polską min. Czarneckis wyjaśnił: — Obecny rząd angielski jest wielkim zwolennikiem ustalenia

ZYGZAKI.

Najautentyczniejsza depesza. „MOSKWA, 17.VII (AW). Sownarkom RSFSR przyjął projekt ustawy o mianowaniu stałego przedstawiciela RSFSR przy SSSR, który będzie mianowany przez WCIK na wniosek Sownarkomu RSFSR. Ustawa powyższa podlega zatwierdzeniu WCIKa“.

Zdaje się, niema jednego niezrozumiałego wyrazu, a jednak czytając ją, mimowol do końcowego „WCIKa“ szuka się rymu „bzika“, do którego swemi „sownarkomami“ doprowadziło Rosję zjedostwo.

Dlaczego jednak u nas w Polsce coraz więcej spotyka się nowoczesnych skrótów, mających niabyto upraszczać styl? Czy nie dojdziemy do form stylistycznych jak wyżej, a co swego czasu dowcipnie podał Fr. Kostrzewski. „Ca psa w no i idź do dja!“ Les.

powszechnego na świecie pokoju i dlatego też pragnąłby widzieć nasz spór z Polską ukończonym. Jednak rząd angielski nie zapatruje się na tę sprawę jednostronnie i bynajmniej nie sądzi, że winę za nienawiązanie normalnych stosunków można byłoby złożyć na Litwę (p).

Co do ogólnej linii polityki zagranicznej Litwy żadnych poważnych zmian nie daje się przewidzieć. Polityka zagraniczna Litwy, jak to było dotąd, zawsze będzie miała za podstawę żywotne interesy kraju. Litwa, utrzymując dobre stosunki ze swymi sąsiadami, będzie musiała zwrócić baczną uwagę i w miarę możliwości przyczynić się do wzrostu Ligi Narodów i wzmocnienia jej autorytetu. Idea bliskiej współpracy trzech państw bałtyckich — Litwy, Łotwy i Estonji, — powstała w Litwie już na samym początku naszego życia niepodległego i krok za krokiem powinna się urzeczywistniać. Ku temu też mam nadzieję, więcej nam nie będzie stała na przeszkodzie niezakończona jeszcze sprawa Wileńska. Świat się przekonał że rana zadana Litwie w Wilnie jest niezagojona, i liczy się z faktem, że jak było dotąd, tak również obecnie i w przyszłości żaden Rząd Litewski Wilna się nie wyrzeknie, zakończył p. Minister.

Wreszcie co do odpowiedzi naszego Rządu na notę Poincarégo w sprawie nawiązania stosunków konsularnych z Polską, p. Minister wyjaśnił, że odpowiedź ta również zatrzymała się z powodu zmiany Rządu. Jednak co do treści odpowiedzi, niema czego się troszczyć, — uspokoił p. Minister, — gdyż jej podstawowa myśl była już podana w prasie i żadnej zmiany się nie przewiduje

Amerykańska „Madame Sans Gene“.

Pani Curtis, żona północno-amerykańskiego sekretarza stanu (ministra) dla spraw marynarki, jest kobietą różni się zasadniczo od olbrzymiej większości kobiet, których mężowie albo z racji swego majątku, albo też stanowiska urzędowego zajmują miejsce przodujące w społeczeństwie amerykańskim.

Życie towarzyskie — oświadczyła ta dama dziennikarzowi, który ją interwiewował — nie mam wcale obchodzić. Zresztą nie mam wcale czasu na to, aby bywać w towarzystwach. Moje garnki i patelnie absorbują mnie w zupełności, gdyż sama gotuję, a moje dzieci czynią mi wyrzuty, że prawie nigdy nie zdejmuję fartucha kuchennego Jest tak rzeczywście, a pochodzi stąd, że, nie znosząc koło siebie służących i nie trzymając ich wcale, sama robię wszystko w domu.

Wobec innych kobiet amerykańskich wyższej sfery, których życie upływa przeważnie na próżnowaniu, strojeniu się, flircie i podróżach, taka pani Curtis jest naprawdę osobliwym wyjątkiem, przypominającym słynną „Madame Sans Gene“, ale w dobytym guście i godnym naśladowania w „starym“ świecie.

Z prowincji.

MOŁODECZNO pow. Wilejski. W niedzielę 6 b. m. w parku po klasztornej odbyła się zabawa, zorganizowana przez zarząd „T-wa Polskiego gimnazjum realnego w Mołodecznie na cel pomocy szkolnych dla tegoż gimnazjum.

dźwiękach orkiestry wojskowej jak w salach kasyna, tak też i w pięknie iluminowanym parku. Zabawa dała dochód netto około 2 tysięcy złotych, co na stożki mołodeczańskie stanowi sumę imponującą. Najwięcej przyczyniły się do powodzenia zabawy swą ofiarną pracą gospodynie balu z paniami dyrektorową Marią Oleską, dyrektorową Jacuńską i kapitanową Wójcikową na czele.

prezesa Andrzeja Oleskiego, na czelnika stacji Jaworowskiego, Surolisa, Jaszniakowskiego i z poza zarządu pp. pułkownika Mackowskiego, Wasilewskiego, Markowskiego, Babeckiego i innych. Miejsmy nadzieję, że przy tak dzielnej opiece szkoła w zbliżającym się roku szkolnym rozpocznie z powodzeniem swą odcinającą działalność w nowym odstepionym przez dowództwo 86 p. o. gmachu. Miejscowy.

Ze świata.

Nieśmiertelny „wąż morski”. Niezbitym dowodem, że zbliżamy się do sezonu ogórkowego, jest pojawienie się na szpaltach dzienników zagranicznych notatek o „wężu morskim”, który o tej porze zmartwychwstaje. Oto, donoszą z Marsylii do paryskiego „Matin'a”, że rybały tamtejsi złowili kilka dni temu jakiegoś nieznanego dotąd potwora morskiego. Z wyglądu przypomina on rekina, ma 5 metrów długości, wazy 600 kilogramów, a dolna

jego szczeka posiada kilka rzędów zębów, zaostrej nych nakształt pily. Już po schwytańcu potwór ten stawał w sieci zacięty opór rybakom i jednego z nich ciężko zranił uderzeniem pletwy. Złowienie tego potwora morskiego, którego badaniem zajęli się uczeni ichtyologowie marsylscy, dało powód do pogłoski, że wreszcie udało się schwytać autentycznego „węża morskiego”, niepokojącego od tak dawna opinię publiczną w sezonie ogórkowym. Ale i tym razem okazało się, że jest to nie on.

Artystyczne „JUTRZENKA” Polskie Kino Wielka 64.

Dziś! Przybyli na gościnne występy znani komicy świata Pat i Patachon i bawią nas najnowszą swą kracją. NARZE- OZONA z AUSTRALJI. Arcywesoła komedia w 8 aktach pełna nadzwyczajnego humoru i śmiechu do łez bez przerwy. Uwaga: Podajemy do wiadomości Sz. Publiczności, iż obecnie jedyną na Wilno Polskie Kino Jutrzenka zostało całkowicie artystycznie odrestaurowane i wyświetla najlepsze artystyczne obrazy.

KINO-„Piccadilly” Na sali i w letnim kinie. ul. Wielka 72.

Dziś! „APASZA” współczesny dramat w 8 wielkich aktach z cyklu „HRABINA PARYŻA”. W rolach głównych MIA MAY, EMIL JANINGS, WŁAD. GAJDAROW i ERIKA GLEZNER. UWAGA! Obraz będzie demonstrowany tylko dziś i jutro.

Zgub. tymczasowo za świadczenie demobilizacji wyd. przez P. K. U. Wilno, na imię Stanisława Michałowicza, zam. w Nowo-Wilejce, przy ul. Wileńskiej 4 — unieważnia się. Zginęła książka tytułowa z rachunkami i pieczęcią Inspektora 1-go Rejonu, wyd. na imię Nauma Jeszurina, zam. przy ul. Trockiej 3 — unieważnia się.

Kierownictwo Rejonu Inż. i Sap. Wilno, ogłasza

PRZETARG

1) na kapitalny remont stajen Nr. 48 i 49 w koszarach Tuskulańskich w Wilnie
2) na przebudowę i zainstalowanie łaźni i pralni dla 3-go pułku Saperów. Kosztorysy do wypełnienia, techniczny opis robót, ogólne i szczegółowe warunki techniczne otrzymać można za zwrotem kosztów w Kierownictwie Rejonu Inż. i Sap. Wilno, ul. Arsenalska Nr. 5. Wadium w wysokości 3% od sumy kosztorysowej należy złożyć w złotych bonach skarbowych, lub pożyczkowych obligacjach ewentualnie w 10% pożyczce kolejowej w Izbie Skarbowej w Wilnie, a dowód złożenia wadium dołączyć do oferty. Otwarcie ofert nastąpi dnia 30 lipca 1924 r. o godz. 12-tej w Kierownictwie Rejonu Inż. i Sap. Wilno, Arsenalska Nr. 5. Komisja zastrzega sobie wybór oferenta uzależniając od fachowych i finansowych zdolności Przedsiębiorstw zgłaszających się do przetargu.

KIEROWNIK REJONU INŻ. I SAP. WILNO.

L. dz. 3476/Inż. z dnia 16. VII. 24 r.

„Filja Drukarni D.O.K.III. w Wilnie kupi maszynę introligatorską do perforowania. Zgłoszenia od 9 do 3 po poł. Zamkowa 1“.

Pies przybłąkał się mały, złoty. Właściciel może otrzymać za zwrot tem kosztów utrzymania Królewska 5 m. 21. Pokoju umeblowanego poszukuje samotny inteligentny w wieku poważniejszym. Łaskawe zgłoszenia do Redakcji pod № 48. Polecamy po cenach konkurencyjnych: ETERY, AROMATY OWOCOWE, FARBY NIETRUCIĄCE. „MARBOR“ Poznań, ul. Staszycy 24.

Skradzione na targu Łużkiskim: dowód osobisty, pozwolenie na furę myśliwską oraz kartę łowiecką, wydane przez Starostwo Powiatu Wileńsko-Trockiego na imię Józefa Januszkiewicza zamieszkałego w zaścianku „Bakaniszki” powiatu Wileńskiego. gminy Podbrzeskiej — unieważniają się. Skradzioną legitymację kolejową Nr. 5113 wydaną na imię Jadwigi Rutkowskiej zamieszkałej na st. Podbrzezie — unieważniają się. Maturzysta poszukuje korepetycji. Piaskowa 4-3 od 3 g.

NAWOZY SZTUCZNE o gwarantowanej zawartości procentowej SUPERFOSFAT 18/20% najlepszej przedwojennej marki „Bocian” TOMASÓWKA 16% belgijska SÓL POTASOWA 30% w partjach wagonowych i mniejszych (od 3 worków) POLECA Zygmunt NAGRODZKI WILNO, Zawalna Nr. 11-a Skład Maszyn i Narzędzi Rolniczych. 5

Polska pracownia przyjmuje wszelkie roboty w zakresie bielizny: damskiej, męskiej, kościelnej, ręczne mereski, i koldry CENY PRZYSTĘPNE. Popławska Nr. 10 m. 1. Zarzecze.

PRZETARG

na jeziora i ogrody owocowe.

Dnia 22-go lipca 1924 r. o godz. 10-ej rano w lokalu Wydziału Rolnictwa i Weterynarii — Wilno, gmach Delegatury, Plac Marii Magdaleny Nr. 2, pokój Nr. 27, odbędzie się przetarg w drodze składania ofert pisemnych i ewentualnym w następstwie ustnym na wydzierżawienie niżej wymienionych grup jezior, położonych w powiecie Święciańskim, Braślawskim, Wileńsko-Trockim i Dzisieńskim, na termin od dnia 1-go sierpnia 1924 r. do dnia 1-go listopada 1927 r., oraz przetarg na dzierżawę w bieżącym sezonie niżej wymienionych ogrodów owocowych.

Table with columns: Nr. grupy, Nazwa obiektu, Gmina, Najbliższa stacja kolejowa, Kilometrów, Obszar w ha, Cena wywoławcza w kłgr. ryby rocznie (Od 1 ha, Zaczaty obszar), Termin dzierżawy lat. Includes sections for Powiat Święciański, Powiat Braślawski, Powiat Wileńsko-Trocki, and Powiat Dzisieński.

Ogrody owocowe.

Table with columns: L. P., Nazwa obiektu, Gmina, Najbliższa stacja kolejowa, Kilometrów, Powierzchnia ogrodu w ha, Ilość drzew, Cena wywoławcza w cent. żyta, Termin dzierżawy. Includes sections for Powiat Wileńsko-Trocki and Powiat Braślawski.

Oferty, opłacone odpowiednim stemplem, należy składać do dnia 22-go lipca, godz. 10 rano w lokalu Wydziału Rolnictwa i Weterynarii od godz. 11 rano do 1-ej popołudniu; tamże można zasęgnąć wszelkich informacji. Do oferty należy dołączyć kaucję (dowód złożenia takiej w Izbie Skarbowej) w wysokości 15% deklarowanej ceny, przytem dla ustalenia wysokości kaucji należy liczyć kłgr. ryby 2 złote, a cent. żyta 15 złotych.

Dom Handlowy „Informator“ POSZUKUJE: mieszkań w śródmieściu z wygodami, możliwa opłata z góry do 2,000 złp. rocznie, ewentualnie więcej; mieszkań lub pokoi przy rodzinie dla solidnych sublokatorów, również mieszkań na przedmieściu. Zgłoszenia: D. H. „Informator“ Tatarska 1 m. 15

JADŁODAJNIA K. O. K. ul. Zawalna 1 (napiętrze) wydaje zdrowe obiady w lokalu Związku Kresowego.

Sprzedaje się ziemia 373.75 kw. s. za 7500 złotych w Zwierzyniecu na Nadbrzeżnej blisko mostu. Inf. Kasztanowa 2 m. 16

NA RATY Rowery, maszyny do szycia, gramofony najlepszych zagranicznych fabryk poleca firma „UNIWERSAL“ ul. Wielka 21. Duży wybór płyt gramofonowych.

ŁÓŻKA żelazne, z patentowanymi siatkami składane, dogodnie dla przewożenia Sienniki, materace, worki i tkanina jutowa. Sprzedaż po cenie fabrycznej. B. Łokuciewski S-ka, Mickiewiczka 42, m. 7.

ŻĄDADZIE WSZĘDZIE TYLKO KAKAO W PROSZKU FIRMY „PAC“ Wilno, Biskupia 12. Akuszerka Dr. L. Ginsberg z Warszawy udziela porad Choroby weneryczne, syfiliis i skórne. Ul. Trocka 3 róg Wileńskiej. Tel. 352 od 9-1 i 4-7.

Mieszkania mniejsze i większe do wynajęcia. D. H. „Informator“ Tatarska 1 m. 15 od g. 12-1 1/2 i 6-7 w. Pięknego psa bardzo zajadłego, świetnego stróża sprzedam. Zwierzyniec. Moniuszki 12.

AGRONOM

z wyższ. wyksz. 35 lat, hod. bydła zawod. obezn. z plan. burak. cukr., gorzelnia, młeczarnia, praktyków w Pozn. na Pomorzu, najlep. świad., poszuk. od zaraz większej administracji.

Łask. zgłosz. upr. Kl. Bury, Jezewo pow. Swiecki Pomorze.

„POLBUT“ poleca się wykwinne gwarantowane obuwie wyrobów wieziennych różnego rodzaju do 80% taniej od cen rynkowych. P.P. Wojskowym i urzędnikom udziela się kredyt. BONIFRATERSKA Nr. 10.

Uwagde właścicieli domów! Wysyłaj z druku blankiety do wywieszania w bramie. „Wykaz świadczeń należnych od lokatorów“. W. Borkowski Mickiewiczka 5, St. Jańska 1.

Ogłoszenie.

Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 13 czerwca 1924 r. pod Nr. 1350 wciągnięto:

R. H. A. 1-1350. Firma: „Szindelman Zelik“ Siedziba w Wilnie ul. Wilkomiarska Nr. 3. Przedmiot — sprzedaż materiałów dentystycznych. Firma istnieje od 1922 roku. Właściciel Szindelman Zelik zam. tamże.

Ogłoszenie.

Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 13 czerwca 1924 roku pod Nr. 1349 wciągnięto:

R. H. A. 1-1349. Firma: „Parowy Tartak i Fabryka woliwy Lazarz Szejniuk“. Siedziba w Wilnie ulica Pijarska Nr. 18. Firma istnieje od 1911 r. Właściciel Lazarz Szejniuk zam. przy ul. Wileńskiej Nr. 39. Prokurenci: Klara Szejniuk, Kasriel Szejniuk i Fejwel Korecki zam. w Wilnie: 1) ulica Wileńska Nr. 39, 3) ul. Kasztanowa Nr. 8/8.

Ogłoszenie.

Do Rejestru Handlowego Dział A Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 10-go czerwca 1924 r. pod Nr. 1337 wciągnięto:

R. H. A. 1-1337. Firma: „Drukarnia i wydawnictwo Hirsza Mac w Wilnie“. Siedziba ul. Zawalna Nr. 28/30. Przedmiot — drukarnia i wydawnictwo książek w języku żydowskim i innych. Przedsiębiorstwo rozpoczęło swą egzystencję w roku 1922. Właściciel przedsiębiorstwa Hirsza Mac zam. w Wilnie przy ul. I-ej Portowej pod Nr. 3/4.

Ogłoszenie.

Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 11-go czerwca 1924 roku pod Nr. 1342 wciągnięto:

R. H. A. 1-1342. Firma: „Bolesław Wielicko“. Siedziba w Wilnie ul. Niemiecka Nr. 1. Przedmiot — restauracja oraz sklep bułek i ciastek. Firma istnieje od 1919 r. Właściciel Bolesław Wielicko zam. tamże.